

Opleidingsschip “Prinses Juliana”

Uit de archieven van het KOFs:

Periode 1921–1996

Intussen was men tot de conclusie gekomen dat deze opleidingen niet een zaak konden zijn van de Kapiteins Vereniging. De vakopleiding werd dan in 1921 zelfstandig gemaakt en het Onderwijsfonds voor de Scheepvaart werd opgericht (later met het predikaat Koninklijk).

De doelstelling luidde: ‘het bevorderen van vakonderwijs in de binnenvaart, de uitgave van leerboeken ten behoeve van dat onderwijs en voorts in het algemeen al wat met dat onderwijs verband houdt of tot bevordering daarvan kan strekken’.

Vanaf dat moment is de stichting KOFs actief geweest op het terrein van het onderwijs voor de binnenvaart in de breedste zin. Schipperskinderen bezochten de instellingen voor het lager onderwijs met de daarbij behorende huisvesting. Vervolgens bood het KOFs de mogelijkheid voor de vakopleidingen, eveneens met internaatsvoorzieningen. Niet in de laatste plaats verzorgde het KOFs het secretariaat voor de examencommissie die de vakexamens afnam. Vanaf de zestiger jaren verzorgde het KOFs ook de exploitatie van de instructieschepen, voor de binnenvaart en de zeevaart, die bij het onderwijs werden ingezet.

Ten behoeve van de uitvoering van deze taken ontving de stichting financiering van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

Om goed onderwijs te kunnen geven moest er ook gelden uit particuliere bron worden aangeboord. Dit was niet zo eenvoudig te realiseren. Het schip de ‘Prins Hendrik’ moest deels met particuliere gelden worden betaald, de overheidssubsidie schoot tekort. De Nederlandse Bank kwam te hulp en de zaak kwam voor elkaar.

Door de uitbreiding van het aantal leerlingen was al snel een tweede instructievaartuig nodig. In 1931 werd door Prinses Juliana dit schip te water gelaten. Om zoveel mogelijk leerlingen te bereiken werden sinds 1926 lessen over de radio uitgezonden. Tot 1940 had de school de beschikking over een half uur zendtijd per week; na 1945 is het niet meer gelukt zendtijd te krijgen. Begon de vakopleiding met de opleiding tot schippers, geleidelijk aan begon men te beseffen dat men meer opleidingen, vooral voor de jeugd, moest kunnen aanbieden.

Het instructievaartuig ‘Prins Hendrik’ kon een twaalfstal leerlingen, die intern waren, opleiden en dit voorzag in een grote behoefte. Al spoedig bleek dat het instructievaartuig te klein was om in de groeiende behoefte te voorzien. Men kwam tot de oprichting van een school met internaat te Amsterdam, waar jongens gedurende twee jaar een dagopleiding konden volgen. In 1937 begonnen de lessen aan de eerste dagnijverheidsschool voor schippers. Het school- en internaatschip Koningin Wilhelmina werd in 1938 in dienst genomen. met de dagnijverheidsscholen ging het net als met de binnenvaartscholen; zij voorzagen in een grote behoefte.

Na de Tweede Wereldoorlog werd in Rotterdam de Rotterdamse dagnijverheidsschool met internaat geopend. In 1946 volgende Delfzijl, ook met een dagnijverheidsschool met internaat. Deze school werd in 1962 ondergebracht in een zeer modern complex met een capaciteit van 240 leerlingen. In Harlingen werd in 1958 de vierde dagnijverheidsschool officieel geopend. Begin jaren '60 bedroeg de totale capaciteit van deze dagnijverheidsscholen 660 leerlingen.

In 1964 kreeg ook Rotterdam een nieuw scholencomplex, ook hier was plaats voor 240 leerlingen. Tegelijkertijd werd ook de instructievloot uitgebreid. Hierbij was het uitgangspunt, dat de leerlingen van de dagnijverheidsscholen (circa 13–16 jaar) in elk van de twee leerjaren circa 6 weken aan boord van de instructievaartuigen les dienden te krijgen. Naast de ‘Prins Hendrik’ en de ‘Prinses Juliana’ werd in 1960 de ‘Prinses Beatrix’ in de vaart gebracht. In 1962 gevolgd door de ‘Prinses Irene’ en in 1963 werd het 3de instructievaartuig de ‘Prinses Christina’ in gebruik genomen. In 1967 werd de ‘Prins Hendrik’ verkocht en in 1969 volgde de ‘Prinses Juliana’. Deze twee schepen waren dermate verouderd dat verbouwen geen zin meer had. Er moesten modernere schepen komen, waarvan tenminste een ook zeegaand was. Ook het ministerie Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen stond positief tegenover deze plannen. Het resulteerde in de bouw van een zeewaardig instructieschip dat in 1966 door Prinses Margriet in dienst gesteld kon worden. Behalve de normale scheepsvoorzieningen was het schip uitgerust met extra ruimten voor instructie doeleinden.

In 1976 werd de ‘Koningin Juliana’ in dienst genomen, dit is een visserij-instructieschip.

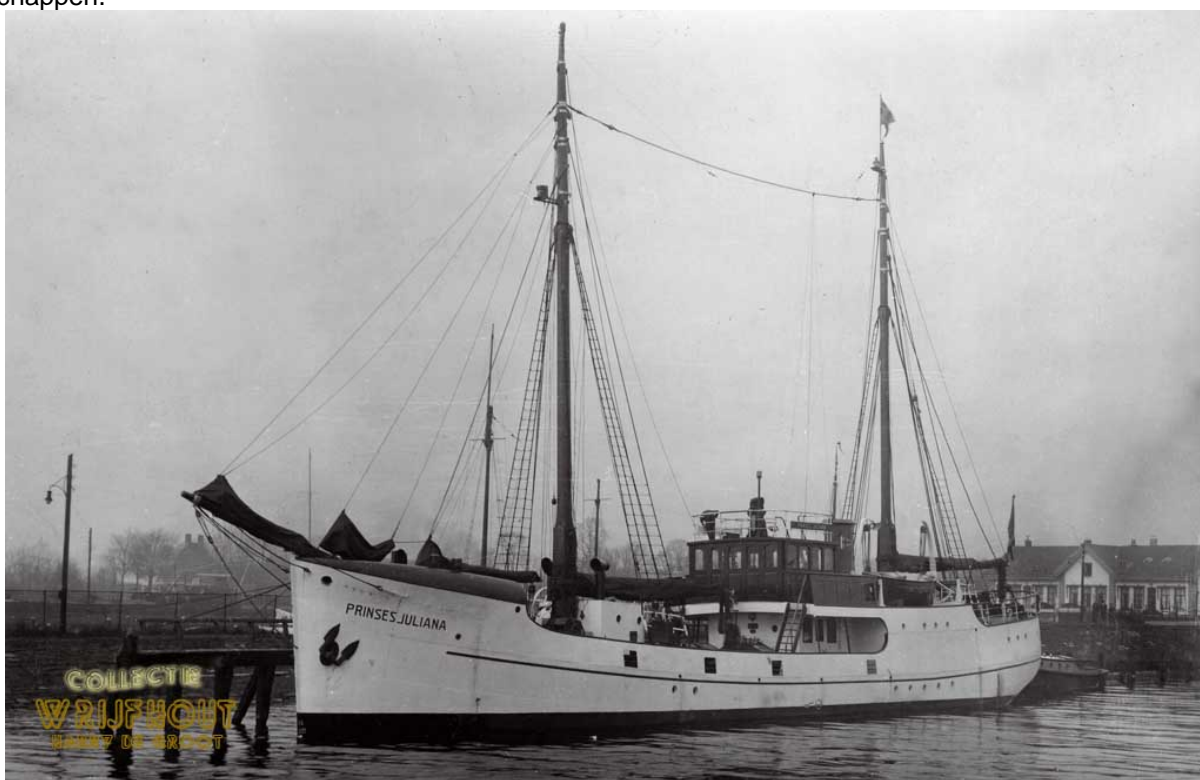
In de jaren '50 werd begonnen met een matrozen opleiding en wel via het leerlingenstelsel. Er was, zoals eerder geconstateerd, een hiaat in het opleidingen aanbod, door deze nieuwe opleiding werd dit verholpen.

Daarnaast werd er aandacht gegeven aan het opzetten van schriftelijke cursussen om te voorzien in het probleem dat de meeste personeelsleden op de schepen 's winters niet in staat waren om de binnenvaartavondscholen te bezoeken.

In de loop der jaren is het onderwijsprogramma van het KOFS steeds vernieuwd en aangepast aan nieuwe regelgeving op het gebied van de Rijn- en binnenvaart en het baggerbedrijf. Onder verantwoordelijkheid van de ministeries van Verkeer en Waterstaat en Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen stelt het KOFS in overleg met de bedrijfstak cursussen samen en/of formuleert de bij het vakdiploma behorende exameneisen. Zo werden er twee belangrijke vakopleidingen opgestart 'Ondernemer in de binnenvaart' en 'Vervoer gevaarlijke stoffen'.

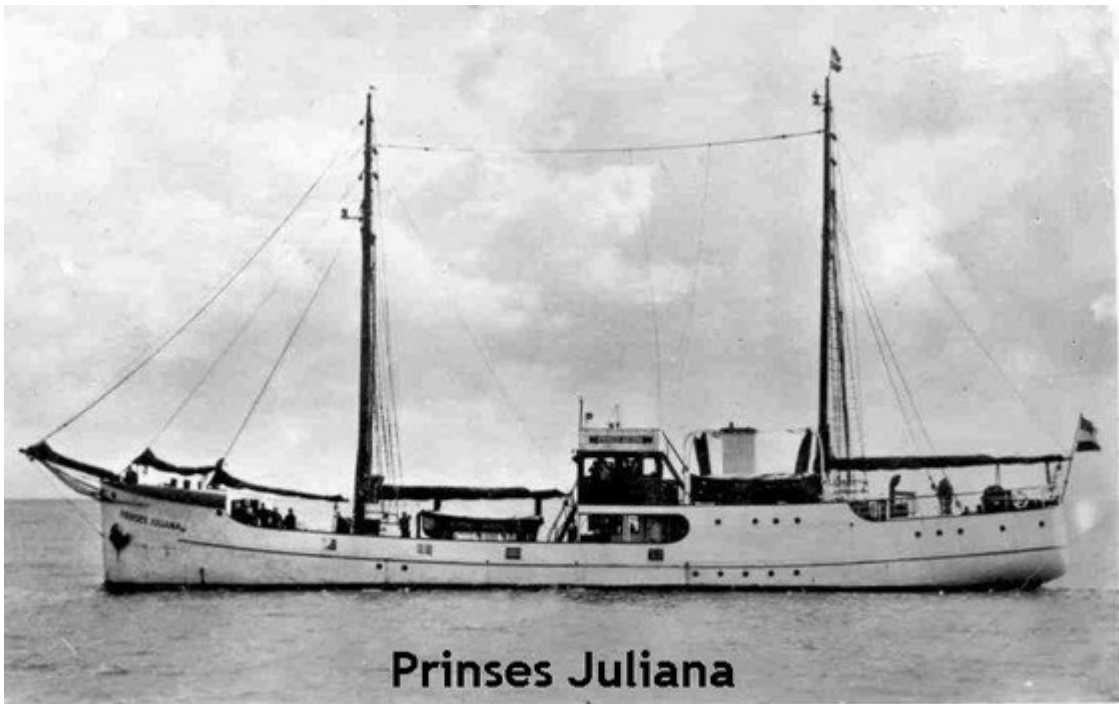
De onderwijsactiviteiten van het KOFS zijn onderverdeeld in twee poten: het reguliere onderwijs en de, doorgaans schriftelijke, vakopleidingen. In het reguliere onderwijsstelsel kunnen leerlingen direct na de basisschool terecht voor het Voorbereidend Beroepsonderwijs. Deze KOFS-opleiding duurt vier jaar. De eerste twee jaar komen overeen met de basisvorming op andere scholen voor voortgezet onderwijs; daarna, in het derde leerjaar, begint de eigenlijke vakopleiding. Na het behalen van het diploma kunnen de leerlingen hun opleiding op twee manieren voortzetten. Namelijk de Middelbare School voor de Rijn- en binnenvaart in Rotterdam, of direct gaan varen en instromen in het leerlingstelsel Matroos.

De tweede poot van onderwijsactiviteiten van het KOFS zijn: de vakopleidingen. Het betreft hier voornamelijk schriftelijk onderwijs dat wordt afgesloten met een erkend vakexamen. Inhoud en opzet van zowel opleiding als examen zijn vastgelegd in de regelgeving van de ministeries van Verkeer en Waterstaat en Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

Onderstaande foto is van kort na de nieuwbouw; het schip is (verschillende?) keren verbouwd.

Prinses Juliana

De binnenvaartscholen moesten het in de beginperiode nog zonder schepen doen. In 1918 werd het 2-mast zeiljacht "Lichtstraal" ter beschikking gesteld van de onderwijscommissie. Met dit schip werd een eerste proeftocht met 12 binnenschippers gemaakt op de Zuiderzee. Naast het varen met leerlingen was men van mening dat het schip ook ingezet diende te worden voor tochten met onderwijzend personeel van de over het land verspreid liggende scholen. Daar de "Lichtstraal" onvoldoende voor deze inzet hiervoor was uitgerust werd er uitgezien naar een ander en beter uitgerust schip. In 1925 werd de 2-master "Prins Hendrik" in gebruik genomen.

De eerste jaren deed het schip uitsluitend dienst als oefenschip voor de binnenvaart maar werd later ook geschikt gemaakt voor de praktische opleiding van grote vaartleerlingen. Na het in de vaart komen van de Prins Hendrik bleek al spoedig dat er behoefte was voor nog een opleidingsschip. In 1930 werd besloten om een nieuw schip te laten bouwen. Besloten werd om een schip te laten bouwen dat geschikt was voor de zowel de binnenwateren als ook voor het IJsselmeer, Waddenzee en Zeeuwse stromen. In 1931 werd het schip "Prinses Juliana" gedoopt en te water gelaten.

Het nieuwe instructieschip, voorzien van een destijds modern kruiserhek werd getuigd als 2-mast gaffelschoener en uitgerust met een uiterst modern Oertz-patentroer.

Ondanks het feit dat deze foto toch echt uit een oude schoenendoos is gekomen, lijkt het leven aan boord van de Prinses Juliana erg relaxed te zijn.

Daar onderstaande foto in kleur is, moet de Prinses Juliana hier al aardig op leeftijd zijn.

Nog even terug naar het begin

In de ochtend (9 juni 1937), na een rijtoer door Amsterdam, bezoekt koningin Wilhelmina het opleidingsschip 'Prinses Juliana' van het Onderwijsfonds voor de binnenscheepvaart liggende aan de steiger van Van Es & Van Ommeren aan de Ruijterkade.

De laatste foto's van "Prinses Juliana" als restaurant te Aalborg (Denemarken)

Down at the harbour lays the Prinses Juliana, a floating seafood and gourmet restaurant in the former Dutch training ship, named after Princess Juliana of the Netherlands in 1932.

The ship has since 1980 functioned as a restaurant and was renovated in 2007 but many parts of the original ship have been kept. Prinses Juliana's chef is specialised in the Danish/French kitchen and the menu consists of both a la carte and different lunch and brunch menus. Prinses Juliana has different arrangements in relation to different feasts as for instance Valentine's Day and New Year's Eve.

A cosy restaurant.

The cosy, maritime atmosphere is a unique setting for a fine lunch or dinner. The menu is inspired by Danish-French cuisine, and focuses on fresh seafood specialities.

There are good parking facilities by the restaurant.

Opening hours: Monday – Saturday 11:00 - 21:30.

Contact:
Address: Vestre Havnepromenade 2 9000 Aalborg
Web: www.prinsesjuliana.dk/
Email: mail@prinsesjuliana.dk
Phone: +45 98115566